

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
РОБИН ЗЛАТНОТО СЪРЦЕ
АНГЛИЙСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

В една голяма гора живеел едно време дървар с жена си и с едничкото си дете. То било момче и се казвало Робин. Семейството било бедно и прекарвало оскъдно. Бащата по цял ден сечел дърва.

Къщата на дърваря била далече от град и село. Малкият Робин ходел по гората и — като нямало деца да си играе с тях — сприятелил се с животните.

Когато се запролети и гората се раззелени, червеношийката идвала да повика момчето. Робин отивал да види малките птиченца. Но той ги гледал отдалече, за да не ги изплаши: знаел, че новоизлюпените птиченца са много страхливи.

Заесени ли се, Робин тръгвал да бере орехи, лешници, кестени и други плодове. Катериците го водели и разговаряли с него по пътя. С тяхна помощ момчето успявало да събере за късо време добра зимнина за родителите си.

Ала от всички животни най-добри приятели на Робин били кукумявката, заекът, орелът и лъвът.

През деня заекът играел с момчето на гоненица и криеница по гората. Той знаел всички храсти, дървета, канари, дупки и скривалища, тъй че понякога Робин трябвало дълго да го търси, докато го намери, а друг път се случвало — да не може и да го намери: тогава, разбира се, сам заекът се обаждал къде е.

Орелът, който хвърчел много нависоко и надалече, разказвал на Робин за морето, за големите градове, над които бил летял, за просторните полета, за нивята и хубавите градини, които момчето не било виждало никога. Той му носел ту черупки от пъстри охлюви или миди, ту цял сноп от житни класове, ту едри цветя от градините около двореца.

Лъвът бил станал съвсем кротък, откак се сприятелил с Робин. Той идвал да пие мляко от паницата на своя приятел, облизвал блюдата след обяд, галел се около момчето и плезел весело език.

Една вечер кукумявката съобщила на Робин, че на другия ден ще се случи нещо лошо в къщата им. Робин не можал цяла нощ да мигне от безпокойство. На заранта майката казала на своето момче, че баща му е тежко болен и не ще може да отиде на работа.

— Това е, значи, лошото, за което ме предупреди снощи моята приятелка — си рекъл Робин. — Наистина е много лошо. Какво ще стане сега с нас?

Майката също се тревожела. Тя пратила сина си да отиде в града при един техен роднина и да го помоли да навести болния. Робин не знаел пътя, но заекът обещал да го отведе до онова място, отдето начева широкият път към града: по-натам той не смеел да отиде, защото знаел, че има ловци. Отвел го. Робин поел пътя и стигнал до града. Намерил къщата на своя сродник и му казал защо идва.

Роднината нагостил момчето, после заповядал да впрегнат колата; качили се с Робин и отишли в гората. Сродникът бил добър човек. Той довел лекар оставил малко пари на Робиновата майка и като си тръгнал, обещал да споходи пак болника.

Минали няколко дня. Бащата не оздравявал. На майката се виждало срамно да безпокои повече сродника. Момчето виждало това. Сърцето му се свивало от мъка. За баща му нямало лекарства; в къщата дори хлябът се бил свършил.

— Да бях малко по-голям — си казал Робин, — щях да нарамя брадвата и да вървя за дърва. Но татковата брадва е тежка: едва я повдигам.

Когато вечерта дошла кукумявката, момчето ѝ се оплакало.

— Чух от нашия роднина — рекло то, — че царят обещавал голяма награда, ако се намери рицар да извърши едно нещо. Де да бях рицар — щях да ида в столицата, за да спечеля наградата.

— Какво е това нещо, което трябва да се направи? — попитала кукумявката.

— Ето какво е — казал Робин. — Нашата хубава малка княгиня, която има коса като злато и очи като забравки, си е загубила огърлицата.

— Голяма работа! Една огърлица! Баща ѝ ще ѝ купи друга. Нали е цар: и сто огърлици може да ѝ купи!

— Да, но такава огърлица не се купува! Тя била подарена на княгинята от кръстницата ѝ — една самодива. Огърлицата била от скъпоценни камъни, нанизани на златна верижка. А на средата висяла една елмазена муска, която носела щастие. Самодивата тъй била омагьосала муската, че — додето я носи момичето — да бъде хубаво, здраво и щастливо. Веднъж, когато си играело в царската градина, то се навело да откъсне цвете. Верижката се скъсала, огърлицата паднала и се изгубила. Колкото и да я търсила княгинята, не успяла да я намери. Заповядано било на всички царедворци да претърсят веднага

градината — дано намери някой изгубеното. Но и след това подаръкът не се намерил. Оттогава насам, както казват, княгинята съхне и вехне, топи се като восък. Дотогава била кротка и нежна, а сега станала сприхава: за нищо нещо се ядосвала. Никой не може да ѝ угоди. Косата ѝ е загубила хубавия си блясък. Лицето ѝ е станало сухо и жълто. Очите ѝ са помръкнали.

Кукумявката се замислила.

— Знае ли се — запитала тя — дали огърлицата е в градината?

— Не знам — казало момчето. — Царят събрал на съвет всички придворни мъдреци. Запитал ги какво да направи. И те решили, че огърлицата ще да е отвлечена от някого. Те предполагали, че е някъде далече, много далече. Някои дори казвали, че ще да е извън границите на това царство. Но къде — това никой не можел да каже. И тогава царят обещал много голяма награда на тоя, който намери омагьосаната огърлица и я даде на княгинята. Да бях рицар, бих тръгнал да я търся. Ако спечеля наградата, за баща ми ще има лекарства, а за нас с мама — хляб и мляко. Тогава мама няма да се съсипва от работа, пък и татко ще си отпочине.

— Добре — казала кукумявката. — Аз ще наредя всичко, само почакай до утре.

На сутринта тя свикала на поляната Робиновите приятели — лъва, заека и орела — разказала им цялата история и ги запитала не може ли да се помогне някак на момчето. Те помислили, па признали, че тя е по-умна от тях, и се съгласили да направят всичко, което им каже.

— Слушайте тогава — рекла кукумявката — какво съм намислила. Нашият приятел ще получи наградата, ако е мъдър като мене, силен като тебе, лъве, далекоглед като тебе, орльо, и пъргав като тебе, зайко. Ако се съгласите да му отстъпим за някое време това, което е наше, той ще успее. Аз ще му дам мъдростта си, ти, зайко — бързината си, ти, орльо — острия си поглед, а ти, лъве — голямата си сила. Вярвам, че тогава Робин ще намери вълшебната огърлица.

— Съгласни сме — рекли тримата.

Тогава кукумявката отлетяла при момчето и му съобщила за общото решение.

— Но едно не бива да забравяш — казала му тя. — Всичко трябва да се свърши колкото се може по-скоро. Ако не ми върнеш

мъдростта, мене не ще ме бива за нищо. Няма да има кой да управлява нощните птици. Ако заекът изгуби бързината и пъргавината си, ще го разкъса лисицата, която е хитра и лукава. Какво ще прави орелът, ако ослепее? Огладнее ли, ще трябва да си търси храна. А как ще я намери? И няма ли да си разбие крилата в скалите? Да речем пък, че лъвът изгуби силата си. Кой ще го признава за цар на животните? И вълците ще се подиграват с него. Затова гледай да се върнеш възможно по-скоро. Когато утре се мръкне, ние ще те чакаме накрай гората. Хайде, довиждане.

Робин обещал на своята приятелка да свърши всичко за един ден. Щом тръгнал към престолния град, той се усетил силен, пъргав, смел и храбър. Бърз, като заек, Робин пристигнал скоро в столицата. Отишъл в двореца и надул големия рог, с който тръбели ония, които идвали да известят на царя, че ще търсят изгубената огърлица.

Царят се зачудил, като видял, че такова момче е дошло да се залови за работа, която много рицари не успели да свършат. Едни от тях тръгнали да търсят огърлицата надалеч и не се върнали вече. Други пък по съвета на най-стария придворен мъдрец се запътвали към царството на един страшен човекоядец, за когото се говорело, че е откраднал огърлицата. И от тях никой не се върнал.

Царят заповядал да пуснат Робин в двореца. Без да се бави, момчето помолило да го отведат на върха на най-високата кула. Оттам почнало да разглежда навсякъде. Най-после спряло погледа си в замъка на човекоядеца. А той се намирал много далеч от двореца. С орловите си очи момчето видяло как глупавият човекоядец ходи по двора на своя замък, върти в ръцете си огърлицата и казва, като натиска с два пръста едрата елмазена муска:

— Това трябва да е орех, но защо ли пък е вързан и накичен? Навярно е много сладък.

Тъй си казал човекоядецът, понеже човекоядците не разбират от скъпоценни камъни и от накити, а още по-малко — от муски. Робин не можел да чуе какво си приказва човекоядецът, но — понеже кукумявката му била дала своята мъдрост — той отгатвал думите. Без да каже някому нещо, Робин се затекъл с бързината на заека към царството на човекоядеца и след малко бил вече в замъка.

Човекоядецът не бил много лош човек. Искам да кажа, той бил малко по-добър от другите човекоядци. Добър, разбира се, дотолкова,

доколкото може да бъде добър един човекоядец. Той бил цял исполин: пред Робин изглеждал като планина. Както бил мъдър, Робин щял да получи от него огърлицата много лесно, ала се случило нещо непредвидено.

Тъкмо когато момчето влязло в двора на замъка, исполинът се опитвал да счупи със зъби елмазената муска, която смятал за орех. Но понеже елмазът е твърд — най-твърд от всичко, — човекоядецът си счупил един зъб, най-острия зъб. При това и челюстите го заболяли. Той се ядосал. Почнал да реве от яд и болка.

В това време се явил пред него Робин и му поискал огърлицата.

Исполинът му креснал:

— Я се махай оттук, че — както си мъничък — ще те схрускам със зъби!

— Няма да си вървя, додето не ми дадеш това, което ти е в ръцете. Не ме гледай, че съм малък: аз съм по-силен от двама човекоядци.

— Тъй ли? — викнал великанът. — Ще те видя колко си силен!

И той вдигнал крак да ритне момчето. Ала Робин скочил с пъргавината и силата на лъва, метнал му се на врата, стиснал го и му изтръгнал от ръката огърлицата.

Княгинята гледала от балкона на двореца. Като съгледала, че иде Робин, почнала да му маха с кърпичката си. Той се озовал в двореца и поднесъл на царя изгубената огърлица. Щом девойката я сложила на шията си, бузите ѝ се заруменили, очите ѝ светнали, косата ѝ добила предишния си златист блясък. Царят рекъл зарадван:

— Момченце, много ги благодаря. Ти ще получиш, то се знае, обещаната награда. А тя е три коли, натоварени със злато. Но ще трябва да почакаш, додето моите хора премерят жълтиците и ги натоварят на колите. Освен това навярно и царицата ще иска да прати нещо на майка ти: ще почакаш да го приготвят. Най-сетне, тъй като ти си рицар — макар и най-малък от всички рицари в света, в твоя чест ще се даде тая вечер угощение и бал. Ти трябва да останеш. Пък и не вярвам да имаш много бърза работа.

Робин се поклонил на царя в знак на съгласие. Той не знаел колко време е минало, откак е дошъл от гората. А време било минало много. Когато погледнал през прозореца, видял, че слънцето клони към залез.

— Има време — рекъл си той. — Още не се е мръкнало.

Дълго броили и товарили парите. Дълго се бавили и слугините, докато опекаат разни сладкиши, каквито била поръчала царицата за Робиновата майка, и додето отделят сума гърнета със сладко. А после трябвало всичко това да се загъне в книга и да се нареди в колата, като се обвие в слама — за да не се счупят гърнетата и да не се смачкат сладкишите.

Почнало да се мръква. Един придворен поканил Робин да отиде в стаята на придворния шивач, за да му премерят дрехите, с които трябвало да танцува на бала. Облекли му много хубави дрехи от синьо кадифе, които му стоели великолепно. Обули му обувки със златни закопчалки. Вързали му син копринен пояс. Това толкова се харесало на момчето, че то се оглеждало половин час в голямото огледало.

През цялото туй време Робин не си спомнял ни за кукумявката, ни за орела, ни за лъва, нито пък за заека. Но ето, че големите лампи отведнъж светнали. Тогава момчето се опомнило.

— Мръкнало се е — казал си Робин. — Аз трябваше на мръкване да бъда накрай гората. Имах време да отида, защото съм бърз като заек. Ала виж, че се улисах, та забравих.

И като се обърнал към един от придворните, запитал го докога ще трае угощението.

— Прието е — отвърнал запитаният — балът да почва в десет часа. Дотогава, разбира се, вечерята ще свърши. Към единадесет часа ще има много хубав куклен театър. А към дванадесет на гостите ще се поднесе сладолед. Такава е програмата.

Робин разбрал, че не ще бъде освободен преди полунощ. Това го отчаяло. Той отишъл при царя и му казал, че трябва да се върне вкъщи веднага. Но царят се докачил.

— Голямо оскърбление е — рекъл той — да не приемеш поканата на своя повелител. Какъв рицар си ти? Недей говори глупости: тук ще стоиш. Никъде няма да вървиш, додето аз не ти позволя.

Робин почнал да му се моли и да обяснява, че го чака много важна работа.

— Никаква работа не може да бъде по-важна от оная, която ти е възложил царят; а той те е поканил на вечеря и бал: това е толкова важно, колкото и — ако те повикаше на война. Освен туй княгинята ще се огорчи много, ако й развалиш бала. Най-сетне ти ще изгубиш и

наградата, защото съм обещал на народа, че тая вечер ще види как ще ти предам ключовете на ковчезите с парите. Не бива народът да помисли, че се подиграваме с него.

При тия думи сърцето на Робин се свило от мъка. Той не искал да излъже верните животни. Но пък не искал да оскърби и царя, царицата, малката княгиня и народа. Какво да стори? Ако си отиде още сега, той ще върне на животните онова, което са му дали, но ще изгуби наградата. А нали за нея е дошъл? Нали за това е заел от животните и мъдрост, и бързина, и сила, и далекогледство, че да може да спаси родителите си от непосилна работа?

Ала имало и нещо друго. През тоя ден Робин се чувствал честит не толкова поради това, че успял да надвие човекоядеца и да му отнеме огърлицата, колкото поради своята сила, мъдрост, пъргавина и остър поглед. Сега той ще трябва да се лиши от тях. Защо?

Нещо му казвало:

— Стой си тук, Робин! За едно момче като тебе е по-важно да бъде мъдро, отколкото за някаква си кукумявка. Защо е силата на лъва? За да разкъсва. Не е ли по-добре тая сила да бъде твоя? Тогава ти ще бъдеш полезен с нея на другите. Оня остарял лъв и тъй скоро ще умре. Ще умрат и орелът, и заекът. Защо им е далекогледство и бързина? Запази ги за себе си! Малко ли са по света орли, зайци, кукумявки и лъвове?

Но и след като минали през ума на Робин тия мисли, той не се успокоил. Дори му станало още по-тежко. Защо да отнема четири живота?

Той се качил на върха на високата кула, за да види оттам какво правят животните. Макар че било тъмно, видял стария дъб накрай гората. Под дървото лежала кукумявката. Тя изглеждала мъртва. Перушината ѝ била разрошена. Птицата, откак изгубила мъдростта си, забравила, че не вижда денем. Тя долетяла с голяма мъка до дъба и паднала там, без да знае какво да прави след това. Над нея била кацнала сойката, която обичала да ѝ се подиграва. Тя слизала от клона, клъввала я и ѝ казвала по една оскърбителна дума. Само че кукумявката била толкова оглупяла, та не разбирала подигравките.

Сърцето на Робин се свило от жал, като видял това. Но къде е заекът? Навярно той е някъде на безопасно място. Ала като се вгледал, Робин видял в тревата едно жалко животно, което се влачело по дирите

на кукумявката. Това бил заекът: слаб, остарял, изнемощял, едва пристъпва. Още веднъж се свило Робиновото сърце. Ако се зададе отнякъде лисица, вълк или куче — заекът е изгубен.

Къде ли ще да е пък орелът? Неговото гнездо е високо, чак горе, над скалите. Нищо лошо не може да му се случи. Но не излязло тъй. Робин видял своя приятел, че се е свил под една скала с увиснало ранено крило; той обръщал към далечната кула своите ослепели очи. Тежко и мъчително било да го гледа човек, че очаква помощ, която все не иде. Как ще живее той сляп орел? И врабчетата могат да го изкълват.

Най-сетне момчето потърсило лъва. То не могло отначало да види нищо, понеже очите му се изпълнили със сълзи, след като съзряло орела. Най-последно, като гледал дълго към гората, Робин видял и лъва.

Животното се било повлякло, измъчвано от жажда, към реката. Но — нали му била отнета силата — едва допълзяло до брега, и паднало от умора. Толкова било изнемощяло, че не можело да слезе и да се напие. Лежало на брега като мъртво.

Като видял всичко това, Робин си казал:

— Няма време за бавене. Трябва да се бърза.

И без да се обади някому, той се спуснал по задната стълба, дето водела от кулата към двора, излязъл от двореца, прекосил града и се затекъл право към гората. Сега той тичал по-бързо, отколкото когато отивал към замъка на човекоядеца или към царския дворец. Той забравил всичко: и награда, и княгиня, и вечеря, и бал. Тичал през бърда и долини, през тръне и храсталак, през блата и мочури. Навред той оставял парцали от сините си кадифени дрехи — едничката награда, която му останала за извършения подвиг.

Когато пристигнал на уреченото място, извикал приятелите си, ала те нямали сили да отидат при него. Кукумявката, изгубила ума си, била и забравила, че е имала някога си приятел, по име Робин. Заекът, лъвът и орелът то чули, но не можели да отидат при него: орелът бил сляп, а другите две животни били безсилни.

Трябвало Робин да отиде при тях. И той отишъл. Върнал на кукумявката мъдростта — и тя се опомнила. Дал на заека бързината — и той заскачал радостно около него.

Когато орелът получил своята дарба да вижда, той погледнал към месеца и звездите, а после към Робин и в очите му бликнала

благодарност. На лъва била върната силата. Той утолил жаждата си в реката и попитал момчето, ще го отведе ли вкъщи да му даде малко каша, че е гладен. Всички били толкова радостни, че никому не дошло на ум да запита Робин дали е сполучил да вземе царската награда. Па и момчето било, току-речи, забравило за нея: тъй добре му било между приятелите животни.

А какво станало наистина с наградата?

Царят, царицата и княгинята очаквали дълго момчето да слезе от кулата. Когато дошъл часът, уречен за вечеря, пратили да го търсят. Но никой не го намерил. Тогава разбрали, че е избягал.

— Той излезе голям простак — рекла малката княгиня. — Не го е срам! Да ме остави сама на бала! Невъзпитано момче! Не ща вече и да чуя за него!

— Княгинята има право — казал царят. — Народът ще чака да види кой е оня млад юнак, който е надвил човекоядеца, и не ще може да го види. Ще се развали тържеството, а аз обичам тържествата. Но както и да е: най-сетне той си е виновен.

На вечерята били поканени мнозина. Там били не само царедворците със своите семейства, а и още много други благородници с жените и децата си. Княгинята била намръщена. Но ето, че тъкмо когато се били събрали всички, в големия чертог за угощения влязла кръстницата на княгинята — оная самодива, която ѝ била подарила огърлицата.

Присъстващите ѝ се поклонили. Тя отишла при княгинята и я запитала защо е натъжена. Момчето ѝ разказало всичко.

— Е, миличка — рекла самодивата, — сега вече не бива да се лъжем. Това момче не е нито невъзпитано, нито е желало да те оскърби. То има златно сърце: по-добро момче от него аз не съм виждала. Ако то напусна двореца, без да се обади някому, затова има причина, която аз ще ти открия.

И тя разказала на княгинята всичко.

— Какво ще кажеш сега, след като узна истината? — я запитала тя. — Не би ли желала да танцуваш с Робин, ако дойде на някой бал в двореца?

— С радост бих танцувала — отвърнала княгинята. — Пък и онова, което казах по-преди, беше само за да угодя на татко.

Сетне самодивата се обърнала към царя и му рекла:

— Момчето трябва да си получи наградата напълно, защото я е заслужило. И жълтиците, и сладкишите, и гърнетата със сладко: всичко трябва да му пратиш. Царят трябва да бъде справедлив. Освен това, когато княгинята даде втори бал, ще поканите Робин и тя ще открие бала с него. Той може да не се яви, облечен в дрехи от синьо кадифе, но това не значи нищо: както и да дойде, ще трябва да го приемете като скъп гост.

Така и станало. Робин получил наградата. Той бил поканен и на бал. А когато пораснал, станал прочут рицар, който се отличавал не толкова със силата си, колкото с доброто си сърце. Затова го и нарекли Робин Златното сърце.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.